

ปัจจัยพระคัมภีร์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้หลักสูตร ช่วงชั้นที่ 2
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน

ประไพพร อุตธิยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

จากฝ่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ ประไพพร อุทธิยา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียวอิสระ)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แยมกสิกร)
วันที่ 14 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

คุณฐิณีพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เจริญวิเศษ สมพงษ์ธรรม กรรมการที่ปรึกษาร่วม และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต
สุรัตน์เรืองชัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
พร้อมทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของคุณฐิณีพนธ์ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียววิศ
เรศ ประธานคณะกรรมการสอบคุณฐิณีพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข
ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง จนกระทั่งคุณฐิ
ณีพนธ์สำเร็จอย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุชาติ ถีระกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพล อารินิจ ดร.เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และ
อาจารย์ภวนี ชำรงเลิศฤทธิ ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนจำนวน 346 โรงเรียน
ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยโดยการตอบแบบสอบถามวิจัย ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์
ทุกระดับ ทุกสถาบันที่ได้ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกคนที่ได้ช่วยเหลือ และเป็น
กำลังใจด้วยดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยได้สำเร็จการศึกษาตามความมุ่งหมาย

คุณค่าและประโยชน์จากคุณฐิณีพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกุศลจิตแด่บิดา มารดา
ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทั้งหลายแก่ผู้วิจัย

ประไพพร อุตธิยา

48820501: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ค. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ปัจจัยพระระดับ/ประสิทธิผลการใช้หลักสูตร/ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประไพพร อุทธิยา: ปัจจัยพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการใช้หลักสูตร ช่วงชั้นที่ 2

ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน (MULTI-LEVEL FACTORS AFFECTING EFFECTIVENESS IN THE IMPLEMENTATION OF THE SCHOOL CURRICULUM LEVEL 2 UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BASIC EDUCATION IN THE UPPER NORTHERN REGION, THAILAND) คณะกรรมการควบคุมคุรุภัณฑ์: ธร สุนทรายุทธ, Ph.D., เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม, ค.ศ., 189 หน้า, ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการใช้หลักสูตร ช่วงชั้นที่ 2 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน ศึกษาปัจจัยระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการใช้หลักสูตร และสร้างโมเดลพระระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการใช้หลักสูตรดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 346 คน ครูผู้สอน 346 คน และนักเรียน 1,730 คน รวม 2,422 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามรวม 3 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลในการหาค่าสถิติพื้นฐานและวิเคราะห์พระระดับด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิผลการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการใช้หลักสูตรสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยระดับห้องเรียน ได้แก่ อายุของครู วุฒิการศึกษาของครู รายได้ของผู้ปกครองนักเรียน ประสิทธิภาพการสอนของครู คุณภาพการสอนของครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู ขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู เวลาในการเรียนรู้ของนักเรียน และแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลการใช้หลักสูตร และมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน

2.2 ปัจจัยระดับโรงเรียน ได้แก่ อายุของผู้บริหาร วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสิทธิภาพในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศโรงเรียน และทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลการใช้หลักสูตร โดยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลเชิงลบต่อค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลการใช้หลักสูตร ส่วนบรรยากาศโรงเรียนมีอิทธิพลเชิงบวกต่อค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน

48820501: MAJOR: DOCTOR OF EDUCATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: MULTI-LEVEL FACTORS/ IMPLEMENTATION EFFECTIVENESS LEVEL OF THE SCHOOL CURRICULUM/ OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

PRAPAIPORN AUTHEAYA: MULTI-LEVEL FACTORS AFFECTING EFFECTIVENESS IN THE IMPLEMENTATION OF THE SCHOOL CURRICULUM LEVEL-2 UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BASIC EDUCATION IN THE UPPER NORTHERN REGION, THAILAND. ADVISORY COMMITTEE: DHORN SUNTRAYUTH, Ph.D., CHAROEANWIT SOMPONGTAM, Ph.D., 189 P. 2009.

The purposes of this research were 1) to investigate the implementation effectiveness of the school curriculum level-2, under the jurisdiction of the Office of Basic Education in the upper northern region 2) to determine the classroom-level factors and school-level factors affecting the implementation effectiveness level and 3) to propose the multiple-level factors model that predicted factors influencing implementation effectiveness of the school curriculum level 2. Multi-stage sampling technique were used in collection. Consequently, total of 2,422 research samples were selected that consisted of 346 school administrators, 346 teachers, and 1,730 students. The instruments used in the collection of data were the three types of questionnaires. Analysis of the obtained data were performed to find the basic statistics measures and multi-level analysis for educational research by computerize program.

The research findings were shown as follows:

1. The total implementation effectiveness level of the school curriculum level 2, under the jurisdiction of the Office of Basic Education in the upper northern region was as nearly high level.

2. The factors affecting the implementation effectiveness level of the school curriculum level 2, which under the jurisdiction of the Office of Basic Education in the upper northern region were the classroom-level factors and school-level factors. The additional descriptive data were shown below:

2.1 At the classroom level; teachers' age and educational level, parents income, teachers' teaching experience and teaching quality, teachers' social supports, teachers' working satisfaction, students' learning time, and students' learning motivation were influenced the implementation effectiveness of school curriculum level 2 and all of the class-level factors were positive factors influencing the school effectiveness.

2.2 At the school level; age, the factors of educational level, administrative experience, leadership of school administrator, school climate, and schools' resources and facilities were influenced the mean of the implementation effectiveness of the school curriculum level 2. Leadership of school administrator was a negative factor influencing the effectiveness; whereas, school climate was a positive affect.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ณ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
คำถามการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	9
กรอบความคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน.....	14
ขอบเขตของการวิจัย.....	16
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	18
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	22
หลักสูตรสถานศึกษา.....	25
กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร.....	26
การนำหลักสูตรไปใช้.....	33
ประสิทธิผลในการนำหลักสูตรไปใช้.....	34
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการใช้หลักสูตร ช่วงชั้นที่ 2.....	49
การวิเคราะห์พหุระดับ.....	64
ลักษณะของข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์พหุระดับ.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพหุระดับ.....	78

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง.....	87
2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย.....	93
3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง.....	101
4 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามอายุ.....	102
5 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	102
6 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามอายุ.....	103
7 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	103
8 ระดับประสิทธิผลการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน.....	105
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของตัวแปรต้น ระดับห้องเรียน และตัวแปรต้นระดับโรงเรียน.....	106
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรระดับห้องเรียน.....	106
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรระดับโรงเรียน.....	109
12 ผลการวิเคราะห์โมเดลว่าง.....	110
13 ผลการวิเคราะห์โมเดลอย่างง่าย.....	111
14 ผลการวิเคราะห์โมเดลตามสมมุติฐาน.....	114
15 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต้นระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อสัมประสิทธิ์การถดถอย ของตัวแปรต้นขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู.....	117
16 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต้นระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อสัมประสิทธิ์การถดถอย ของเวลาในการเรียนรู้ของนักเรียน.....	120
17 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต้นระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อสัมประสิทธิ์การถดถอย ของแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน.....	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	91
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
การแปลความหมายของคะแนน.....	96
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
5 สรุปและอภิปรายผล.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	130
อภิปรายผล.....	134
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก.....	161
ภาคผนวก ข.....	165
ภาคผนวก ค.....	167
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	184

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	14
2 สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระดับห้องเรียนและระดับ โรงเรียน.....	16
3 กรอบแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	45
4 ลักษณะโครงสร้างของข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์หุ้ระดับ.....	68
5 โมเดลหุ้ระดับตัวแปรต้นระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ของการใช้หลักสูตร.....	112
6 โมเดลหุ้ระดับแสดงอิทธิพลของตัวแปรต้นระดับ โรงเรียนต่อค่าเฉลี่ยของประสิทธิผล ของการใช้หลักสูตร.....	116
7 โมเดลหุ้ระดับแสดงอิทธิพลของตัวแปรต้นระดับ โรงเรียนต่อสัมประสิทธิ์การถดถอย ของขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู.....	119
8 โมเดลหุ้ระดับแสดงอิทธิพลของตัวแปรต้นระดับ โรงเรียนต่อสัมประสิทธิ์การถดถอย ของเวลาในการเรียนรู้ของนักเรียน.....	122
9 โมเดลหุ้ระดับแสดงอิทธิพลของตัวแปรต้นระดับ โรงเรียนต่อสัมประสิทธิ์การถดถอย ของแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน.....	125
10 โมเดลหุ้ระดับตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน.....	126
11 โมเดลหุ้ระดับตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือตอนบน.....	133